

Avstriji prepovedane italijanske liste, in sladki „mob“ je zaničljivo stopal ob vojaški godbi. Ko so pri sv. Roku spustili v morje ladijo „Fran Josip I.“ in so gromoviti „slava“ klici odmevali ob „palači“, šli so mestni očetje po vsakdanjih poslih, kakor bi sv. Rok ne bil v tržaškem obmestju. Pa kdo sme avtonomni tržaški občini kaj očitati? Ali jo postava sili k navdušenju ob slovesnosti avstrijske mornarice? Ali more kdo siliti tržaške liste „liberalne“ stranke, da piše vznesene članke o dogodku? Mestni zastop je vzvišen v svoji avtonomni oblasti. Ako pa ni družega sredstva, s katerim bi irredentovske mestne očete poučili, da se more tudi prostost skruniti in zlorabiti, in da je zguba prostosti potem le pravična kazen, pritr-diti bi mogli odločnim korakom vlade, ki bi Trstu za čas vzela avtonomno upravo. Avtonomna občinska uprava ne sme biti v rokah takih mož, kakoršni so sedaj v tržaški „palači“, ker je orožje proti državi in ne sme biti postavno varstvo irredentovski politiki na svojo roko.“

Naši dopisi.

Od nekod? v dan 24. maja t. l. — Prišel je oni čas, v katerem je tudi mene nekako oživelo, da ti poročam, drage „Novice“, kako se dandanes tu pri nas godi. Ne zameri mi, dragi čitatelj, ako bodeš začetkoma tega dopisa bral puhle, prazne stavke, in prosim te ne vrzi ga proč, preberi ga do konca. Naša mala vas, oživela se je zadnji čas jako, kajti dobili smo požarno brambo. Dolgo se je delalo na to, in — hvala Bogu — dosegli smo jo. Jako čudno se mi je zdelo oni čas, ko se je obudila prva misel o požarni brambi; jako nezadovoljen se je kazal župan proti tej stvari. Saj župan, oče cele vasi, moral bi biti najbolj vnet za tako stvar. Kar me pa do zdaj še najbolj veseli, je to, da ima požarna bramba slovensko poveljništvo. Delalo se je hudo nato, da bi bilo nemško, vendar borili smo se za žive in mrtve, kajti naša mala vas tudi ni brez tega greha — brez nemškutarjev.

Pred dobro štirinajstimi dnevi poslala je naši čitalnici „Glasbena Matica“ vabilo k odkritju spomenika Valentina Vodnika, prvega slovenskega pesnika dne 30. in 31. junija. Valentin Vodnik je rojen 3. februarja 1758. leta v Zgornji Šiški pri Žibrtu.

Z veseljem so obljubili, da se pridružijo tej slavnosti, tudi naši pevci, katerih je kakih 18, storili bodo, kar je v njih moči, da rešijo čast.

Slavnost, katera se bode vršila pri odkritju spominka Valentina Vodnika, kakor se čuje bode velikan-ska. Vabljeni so vsi pevci cele Kranjske; kajti poleg odkritja spomenika je tudi nekak shod vsih slovenskih pevcev Kranjske dežele. Tu se bode videlo, koliko da premore naša dežela pevcev, tu se bode slišalo milo petje slovenskih pevcev, ter da se bodejo ob enem strinjali s slavljenjem:

Kar mat' je učila
Me mika zapet',
Kar starka zložila
Jo lično posnet'.

Rad bi Vam večkrat kaj pisal od nekod, a žali Bog ni moči, saj veste, človek, ki celi dan trdo dela, kako se težko pripravi k pisanju. — Še nekaj mi leži na srci, kar ne morem in tudi ne smem zamolčati. Grda navada v naši vasi, katera se je vgnjezdila, je pijančevanje. Mladenči napijejo se posebno v sobotih in nedeljah hudo, razgrajajo po vasi, in se pretepavajo. Bol-šega sveta ne morem dati, odvadite se te grde napake katera mori človeka na duši in na telesu, in zapiše naj se vsaki mladenč v družbo treznosti.

Ne vem, kako da je zdaj tako malo dopisov v Vašem cenjenem listu, ali je mogoče Vaš koš tako globok, da potrebuje veliko papirja, ali ni dopisovalcev.

Zdravstvujte toraj gospod urednik, in na svidenje pri Vodnikovej slavnosti v Vaši beli Ljubljani.

Gozdnik.

Iz Ljubljane. — Železnica z Ljubljane v Kamnik je konečno vendarle nedvomljivo zagotovljena, s tem, da je dovolilno pismo za zgradbo te železnice prosilcema baronu Lazzariniju in pa A. Praschnikar-ju, potrjeno po cesarju razglašeno v uradnem listu „Wiener Zeitung“ z dne 24. t. m. Odkar je državni zbor pritr-dil postavi, po kateri je vlada pooblaščen za zgradbo te železnice pripomoči s svoto 200.000 gld., pretekle so štiri leta in več železnic, ki so se dovolile v ravno tisti seji državnega zbora, izročenih je že zdavnaj javnemu prometu; kamniška železnica začela se bode še le tekom tega leta graditi po malem, večina dela padla bode v prihodnje leto. Pri znani spretnosti in od-očnosti podjetnikov pa je nada opravičena, da se ta naša prva krajna železnica otvori vsaj v jeseni pri-hodnjega leta. Najtežavnejša dela zgradbe sta gotovo most čez Savo in pa predor v Kamniku, vsa druga proga pelje po gladki peščeni ravnini.

Za Kamniško mesto in izrekoma za tamošnjo smodniško tovarno, pa tudi za vsa druga večja obrtna podjetja Kamnika in njegove okolice pomenja zgradba železnice izdatno olajšavo glede časa in stroškov za do-važanje gradiva in odvažanje izdelkov, pa tudi za os-bni promet v Kamniški gorski zrak in tamošnje toplice.

Tem splošnim opazkam dostaviti pa je še nekaj besed:

Gotovo je želeti, da se prva ta krajna železnica zgradi, kar pred in brez zaprek, to zahteva splošni go-spodarski korist dežele, ki tudi žrtvuje za to zgradbo 70.000 gld. Po pravici toraj smemo pričakovati, da oni posestniki, katerim bode železnica vozila tako rekoč pred pragom, kažejo zgradbi njeni toliko dobrohotnosti, da odkup za železnico potrebnih zemljišč omogočijo potom prostovoljne, primerne pogodbe, da je ta prvo potrebna podlaga za zgradbo vrejena, urno in

z lepo in se prihrani izlastitev, ki navadno vendarle ne podaja za lastnika zemljišč boljšega uspeha in unanjem svetu nasproti kaže mržnjo nasproti novi, deželi in državi koristni napravi.

— Občni zbor c. kr. kmetijske družbe Kranjske vršil se je minuli četrtek v mestni dvorani v navzočnosti c. kr. deželnega predsednika gospoda barona Winkler-ja pod vodstvom društvenega podpredsednika g. Fr. Seunig-a in 60—70 društvenih členov. Razprave bilo so vkljub važnosti predmetov dnevnega reda, mirne in sklepalo se je večinoma brez ugovorov. — Za društvenega predsednika izvoljen je bil ces. svetovalec J. Murnik, za tajnika pa dosedanji začasni tajnik g. Pirc. V glavni odbor izvoljen je bil na novo g. Ogorelec s Škofelje.

Odobrila se je ustanovitev novih društvenih podružnic v Kostanjevici, v okolici ljubljanski in v Mengišu; glede oddajanja sadnih drevesc z društvenega vrta na Poljanah sklenilo se je: da člani onih podružnic, katere so sklenile, polovico letnin ohraniti zase, smejo za svoja posestva prejemati poljubno število drevesic po znižani ceni 20 kr., člani onih podružnic, katere oddajajo družbi vse letnine, smejo dobivati po pet drevesec zastonj, nečlanom s Kranjske določi se cena na 30 kr. za drevesce, z drugih dežel pa cena 40 kr.

Konečno se je naložilo glavnemu odboru, storiti potrebne korake, da se nov zakon za povzdigo govedoreje sprejme že v letošnjem zasedanju deželnega zbora — in pa da se s pomočjo c. kr. ministerstva in dežele ustanove naprave za izrejo plemenskih bikov.

Po končanem zborovanju zbrala se je večina deležnikov občnega zbora k skupnem obedu „pri Ferlincu“ po katerem se je izrekla po predlogu g. podpredsednika Seunig-a od občnega zbora zahvala gospodu poljedelskemu ministru grofu Falkenhayn-u in pa prošnja za daljno naklonjenost, dalje pozdravil je deželni glavar g. dr. Poklukar novoizvoljenega predsednika kmetijske družbe, cesarskega svetovalca Murnika, ta je nazdravil novoimenovanemu tajniku g. Pirc-u, ta zopet g. podpredsedniku Seunig-u in dalje še vipavski posestnik Bajc deželnemu glavarju.

— Namestniški svetovalec A. Schemerl pri deželni vladi prejel je naslov in značaj dvornega svetovalca, kakor razglša včerajšnja uradna „Wiener Zeitung“. Je li to morebiti prvo znamenje predstoječega premeščenja?

— Vipavsko sadje prodaja se letos v Ljubljani v posebni prodajalnici novoizdane nunske hiše po tako nizkih cenah, da se s tem pridelovalci izognejo posredovalca, ki bi dražil ceno. Večji sadjerejci Vipavski združili so se namreč v zadrugo za skupno prodajo pridelanega sadja, katero v Ljubljani prodajajo po za to najetem lastnem prodajalcu na debelo in na drobno.

— Pesme Valentina Vodnika. Tako je naslov knjižici, katera se dobiva pri J. Blasnikovih naslednikih v Ljubljani. Knjižica obsega Vodnikove pesme, ki so ravno tako natisnjene, kakor jih je sam zapisal; nadalje njegov zelo zanimiv životopis in popis Kranjske dežele, katerega je spisal Vodnik sam. Ker se sedaj ravno bližajo

slavnostni dnevi, ko bo Slovenski narod slavil svojega prvega pesnika ter njemu staval spominek, tudi mi toplo priporočamo, da si vsak kupi to knjižico kot mali spominek, katera je v vsakem oziru zelo zanimiva ter stane samo 10 kr. Mnogim mlajšim pisateljem ne bo ugajal jezik v njej ali naj se tolažijo s tem kar bodo čitali v opombi na zadnji strani.

— † Vladni svetovalec Janez Hozhevar umrl je minuli petek dne 24. maja ob 8. zvečer. Pokojni bil je gospodarsko-upravni šolski poročevalec c. kr. deželne vlade, je deloval izrekoma pri izvrševanju ljudsko-šolskega zakona na Kranjskem, ter je bil vladni zastopnik pri razpravah normalno-šolskega zakona v deželnem zboru. Pokojni se je rodil v Velikih Lašičah l. 1828. je bil svoj čas odličen dijak, kasneje pa neumorno marljiv uradnik. Pred dobrim letom zlomil si je nogo ter za to bolehal več tednov, v petek večer pa mu nagloma nastopivši mrtvoud za vedno ugasne luč življenja. V nedeljo popoldne bil je časten pogreb. — Pokojni zapusti udovo in tri sinove.

— Dr. Emil Bock, vpokojeni vojaški višji stabni zdravnik, veliko let delujoč v Ljubljani, zadnji čas kurator evangelske občine v Ljubljani, umrl je v ponedeljek dne 27. t. m. nagloma v starosti 67 let. Danes popoldne ob 4. je pogreb.

— † Nadučitelj v pokoju Lovro Arko umrl je minuli četrtek v Sodražici, kjer je imel svoje posestvo. Pokojni, rojen l. 1821., bil je spoštovana oseba, enako med ljudstvom, v čegar sredi je deloval, prav posebno pa tudi med svojimi tovariši, to se je pokazalo tudi pri pogrebu, ki je bil minulo soboto in katerega je vodil gospod dekan ribniški. Naj v miru počiva!

— Utonjenec. Truplo bivšega trgovca K. Ahčin-a, kateri se je pogrešal krog 3 tednov, našli so v vodi poleg Stepanje vasi.

— Nov vozni red državne železnice, veljaven od 1. junaja t. l. počenši, na progi Ljubljana-Trbiž: Z Ljubljane odhajajo sledeči vlaki: Prvi, pa samo v nedeljah in praznikih v času od 16. junija do 15. septembra ob 12 uri 10 m. po noči; drugi ob 6. uri 45 m. zjutraj, tretji, ob 11. uri 40. minut dopoldne, četrti pa ob 5. uri 25 m. popoldne.

V Ljubljano pa prihajajo vlaki:

Prvi, ob 7. uri 13 m. zjutraj, drugi, pa samo v nedeljah in praznikih med 16. junijam in 15. septemb. ob 11. uri 39 m. dopoldne; tretji, ob 4. uri 51 m. popoldne, četrti ob 10. uri zvečer.

— Stavbe na koleh v Ljubljani. V Rožnih ulicah so našli nad dva metra globoko: šoto in glino, kar dokazuje, da je nekdanje jezero segalo do vznožja sedanjega Grada. Med glino so našli oglje in lepo okrašen pisnik iz dobe stavb na koleh. Ta najdba je dokaz, da so tudi pod Gradom stale te stavbe že v predavnem času.

— Rimski grob so našli pod Karlovsko cesto 2 metra globoko. Sestavljen je iz plošč iz aragonita.

Rakev 1 m/ dolga in 44 $\frac{1}{m}$ široka je bila s ploščo pokrita. V nji so našli ostanke deteta in črepinje črnega piskra.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesarica, katera je pri vračanju z Wiesbadena na Dunaj odšla ponesrečenji na železniškem vlaku (nekaj voz dotičnega vlaka skočilo je iz tira), vrnila se je s hčerjo Valerijo nazaj na Dunaj ter je šla stanovat v poletno hišo pri cesarskem zverinjaku v Lajncu. Kasneje poda se v Išel. — Cesar sprejema vsak ponedeljek in četrtek v splošnih avdijencah in sprejet je bil te dni med drugimi namestnikov zastopik tržaški dvorni svetovalec Rinaldini. — Ali je to pač znamenje prememb v politični administraciji tržaški!?

Delegacije imajo se, kolikor je danes čuti, sklicati v 15. dan junija, ker ogerski državni zbor ne bode pred gotov z državnim proračunom.

Dunajski mestni župan Uhl namerava popustiti županovanje, ker mu že preseda brezoziren boj strank. Trdijo, da sedaj nastopi svoje navadne poletne počitnice in ko se zopet vrne na Dunaj odloži častno breme.

V ponedeljek zbral se je državnega zbora stalni odsek 15 členov za pretresavanje novega kazenskega zakona. V imenu vlade bila sta v odseku navzoča minister grof Schönborn in pa ministerski svetovalec Kral. predsedoval je Mahalski, navzoči bili so vsi člani in vrh tega še poslanca Baerenreiter in Kronawetter. Pomembe oglasili so člani: Kopp, Zuker, Kosovič in Vajninger.

Tudi navzoča nečlana stavila sta nekoliko predlogov, katerim pa odsek ni pritrdil. — Razprava, ki se je takoj pričela o posameznih paragrafih dognala se je do § 13. včeraj bila je zopet seja.

Na Dunaji bivajoči srbski dijaki pripravljajo slovesno praznovanje obletnice bitke na kosovem polji. Zjutraj dotičnega dneva bode služba Božja o ruski kapeli, zvečer pa sijajen komers.

Češka. — Delavci, ki so pri rudnikih in premogokopih na Nemškem ustavili delo, dokler se jim ni zboljšala, plača, — našli so posnemalce tudi na Češkem kjer so, kakor znano silo bogate zaloge premoga, pa tudi vozniki konjske železnice v Pragi posnemali so voznike dunajskih konjskih železnic. Vse kaže, da bode tudi na Češkem enakim potom, kakor drugod, kmalu konec delavskih strajkov.

Zadnje dogodbe v Trstu tudi češki listi oestro obsojajo, ter odločno zahtevajo, da vlada konečno enkrat stori konec takim, za čast in obstanek Avstrije neznosnim razmeram.

Glede na predstoječe deželno-zborske volitve napenjajo mladočehi brez ozira na dostojnost sredstev vse strune, da bi pomnožili število svojih pristašev. Staročeški pristaši pa tudi zbirajo svoje moči v nadi na dober vspeh. Komu pa koristi ta boj v lastnem taboru, kot nasprotnikom v nemški stranki, katerem so najboljši podporniki, mladočehi.

Galicija. — S Podhaje se včeraj brzojavlja: Pri včerajšnjem požaru vpepeljenih je bilo tukaj več sto hiš in pa grško-katoliško župnijsko poslopje. Več tisoč prebivalcev je brez kruha in brez ostrešja, beda je nepopisljiva.

Nemška. — Velike slovesnosti, ki so se vršile povodom prihoda laškega kralja Humberta v Berolinu in okolici, minule so zadnjo nedeljo z odhodom laških gostov. Nastala je govorica, da spremi laški kralj cesarja Viljema v Alzasijo in Lotaringijo, ker pa je javni glas to tolmačil kot francoski sovražen korak, izostalo je to potovanje, ako je bilo sploh kedaj namenjeno.

Srbska. — Minulo nedeljo imela je naprednjaška po bivšem ministru Garašaninu označena stranka svoj strankarski shod v Belem gradu. To je dala sedaj na krmilu stoječi radikalni, ruski prijazni stranki, povod, pokazati svojo nezadovoljnost z vladanjem za čas kralja Milana, — tako silovitem načinom, da je samo varstvo žendarmerije obvarovalo Garašanina telesnega nasilstva. Garašanin s pristaši se je proti razburjeni množici branil z revolverjem in pri tej priliki bil je vstreljen sedmošolec dijak in pa žandarm. Včeraj bil je pogreb dijakov in zopet se je zbrala množica krog 3000 ljudi, ki so po mrtvaškem govoru tovariša dijaka glasno pritrdili v klic: proklet bodi Garašanin.

Okna v stanovanjih naprednjakov je množica pobila in danes se še ne da presoditi, ali ne bo ta dogodba začetek večjih prevratov na Srbskem.

Žitna cena

v Ljubljani 25. maja 1889.

Hektoliter: pšenice domače 5 gold. 83 kr. — banaške 6 gold. 80 kr. — turšice 5 gold. 30 kr. — soršice 5 gold. 80 kr. — rži 4 gold. 50 kr. — ječmena 4 gold. 33 kr. — ovsa 3 gold. — kr. — ajde 4 gold. 33 kr. — ovsa 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 41 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 27. maja

Hektoliter: Pšenica 6 gold. 18 kr. — Rrž 4 gold. 55 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 1 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr. 44 kr.